

УДК 37.035:342.724:378.091.212-054.6:378.6:61(477)

DOI 10.11603/m.2414-5998.2023.1.13535

Т. І. П'ятковський

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1240-1680>

ResearcherID ABB-3171-2021

Scopus Author ID 56990029700

О. В. Покришко

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9640-0786>

ResearcherID B-5589-2016

Scopus Author ID 25958306000

П. Р. Сельський

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9778-2499>

Scopus Author ID 57200149747

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ЦЕНТРУ ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ ТА ДОМАГАННЯМ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ

T. I. Pyatkovskyy, O. V. Pokryshko, P. R. Selskyy

I. Horbachevsky Ternopil National Medical University

PECULIARITIES OF THE WORK OF CENTER FOR THE PREVENTION OF DISCRIMINATION AND HARASSMENT OF I. HORBACHEVSKY TERNOPIL NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY WITH INTERNATIONAL STUDENTS

Анотація. Зростаюча кількість іноземних студентів та країн їх походження ставить перед університетами нові виклики. Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України створює та підтримує освітнє, робоче та життєве середовище, вільне від дискримінації та переслідування. Насамперед були організовані курси з удосконалення вивчення англійської мови для викладачів. Пізніше було введено посаду заступника декана медичного факультету з навчання іноземних студентів, а далі створено окремий деканат для роботи з іноземними громадянами. На вимогу законодавства в університеті були створені Комісія з попередження і боротьби із сексуальними домаганнями в ТНМУ, Комісія з попередження і боротьби із дискримінацією в ТНМУ, Комісія з розгляду випадку булінгу в ТНМУ. Також у статті висвітлено процес створення центру протидії дискримінації та домаганням і його роботу в Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського МОЗ України.

Ключові слова: іноземні студенти; протидія дискримінації та домаганням; вища освіта в Україні.

Abstract. The growing number of foreign students and their countries of origin creates new challenges to universities. I. Horbachevsky Ternopil Medical National University is committed to creating and maintaining an educational, working, and living environment free from discrimination and harassment. Initially, the English classes for teachers were organized. Later, the position of Vice Dean for Foreign Student Education was introduced at the Faculty of Medicine, followed by the creation of a separate Dean's office dedicated to working with foreign citizens. At the request of the legislation, the University established the Committee for Prevention and Response to Sexual Harassment at TNMU, the Committee for Prevention and Response to Discrimination at TNMU, and the Committee for Review of Bullying Cases at TNMU. The article also highlights the process of creating of the Center for the Prevention of Discrimination and Harassment and its work at I. Horbachevsky Ternopil National Medical University.

Key words: foreign students; prevention discrimination and harassment; higher education in Ukraine.

Вступ. Навчання іноземних громадян є запорукою розвитку закладів вищої освіти України. Інтер-

націоналізація університетів зумовлює проблему адаптації іноземних студентів до нового мовного, соціального та навчального середовища і пред-

© Т. І. П'ятковський, О. В. Покришко, П. Р. Сельський

ставляє виклик для служб підтримки студентів [4]. Організація успішної адаптації іноземних студентів сприяє їх швидшому включенню у студентське середовище, полегшує засвоєння основних норм інтернаціонального колективу, подолання «мовного бар'єра», посилення почуття академічної рівноправності [9, 11]. Зростаюча кількість іноземних студентів та країн їх походження ставить перед університетами нові виклики, щоб стати інклюзивними закладами вищої освіти [10].

Дослідження щодо академічного та соціального досвіду й академічних результатів іноземних та місцевих студентів показують, що іноземні студенти можуть бути залучені до діяльності університету так само, як і місцеві студенти, але їм бракує академічної підтримки. Також вони отримують нижчі бали, ніж місцеві студенти [6]. Щоб задовольнити критичні академічні та соціальні потреби іноземних студентів, необхідна відповідна підтримка студентів для сталої інтернаціоналізації вищої освіти [2].

Систематичний огляд, проведений Fnaiss et al. [7], виявив, що дискримінація та домагання є глобальною проблемою, 49,2–68,0 % студентів-медиків зазнають принаймні одного типу переслідувань або дискримінації. Такий досвід для студентів має далекосяжні наслідки щодо погіршення їх фізичного та емоційного благополуччя [8], вживання алкоголю та наркотиків як стратегії подолання стресу [5], погіршення успішності [3, 13] та відрахування з навчання [1]. Системи, які створюють для повідомлень про випадки дискримінації чи переслідування, є важливим механізмом, за допомогою якого можна зменшити частоту цих явищ в академічному середовищі [12].

Мета статті – описати процес створення Центру протидії дискримінації та домаганням і його роботу в Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського, описати випадки зловживання зі сторони студентів зі спробою використати центр у своїх цілях.

Теоретична частина. Перші іноземці були прийняті на навчання до Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України (тоді заклад називався Тернопільська державна медична академія імені І. Я. Горбачевського) у вересні 1997 р. Перших іноземних громадян, які навчалися у нашій альма-матер, було п'ятеро, з них четверо – з арабських країн і один – із Казахстану, усі вони навчалися разом з

українськими студентами. У жовтні 1998 р. було введено посаду заступника декана медичного факультету з навчання іноземних студентів. Враховуючи тенденції щодо інтернаціоналізації медичної освіти, чисельні запити іноземних громадян щодо англомовного навчання, в академії з червня 1998 р. було організовано курси з удосконалення вивчення англійської мови для викладачів. Курси проводилися на кафедрі української та іноземних мов. З початку 1998–1999 навчального року створено відповідну структуру деканату для роботи з іноземними громадянами зі штатом, приміщенням і обладнанням. Упродовж цього навчального року в академії вже навчалися 53 іноземних громадяни з 9 країн. У 2006 р. в університеті було створено окремий факультет іноземних студентів. З 2001 по 2022 рік кількість іноземних студентів, які навчаються в Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського, зросла до 2865 (рис. 1) з 55 країн (рис. 2).

Відповідаючи на вимоги сучасності та керуючись вимогами Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», в університеті були створені Комісія з попередження і боротьби із сексуальними домаганнями в ТНМУ, Комісія з попередження і боротьби із дискримінацією в ТНМУ, Комісія з розгляду випадку булінгу в ТНМУ. У 2020 р. керівництвом університету було прийняте рішення створити Центр протидії дискримінації та домаганням (англ. Center for the Prevention of Discrimination and Harassment). В обов'язки центру входить ведення роботи зі скаргниками та відповідачами, які є учасниками навчального процесу, із залученням інших комісій університету при необхідності. Також передбачена взаємодія за певних обставин центру чи скаргників за допомогою центру із зовнішніми службами, такими, як: заклади надання медичної допомоги, поліція тощо (рис. 3).

Про створення Центру протидії дискримінації та домаганням студенти та працівники університету були повідомлені шляхом розміщення новини на офіційному веб-сайті університету, розміщення інформації на університетській сторінці Facebook, розсилки повідомлень електронною корпоративною поштою та повідомлення студентського парламенту. Крім того, працівники центру інформували про центр першокурсників на зустрічах, організо-

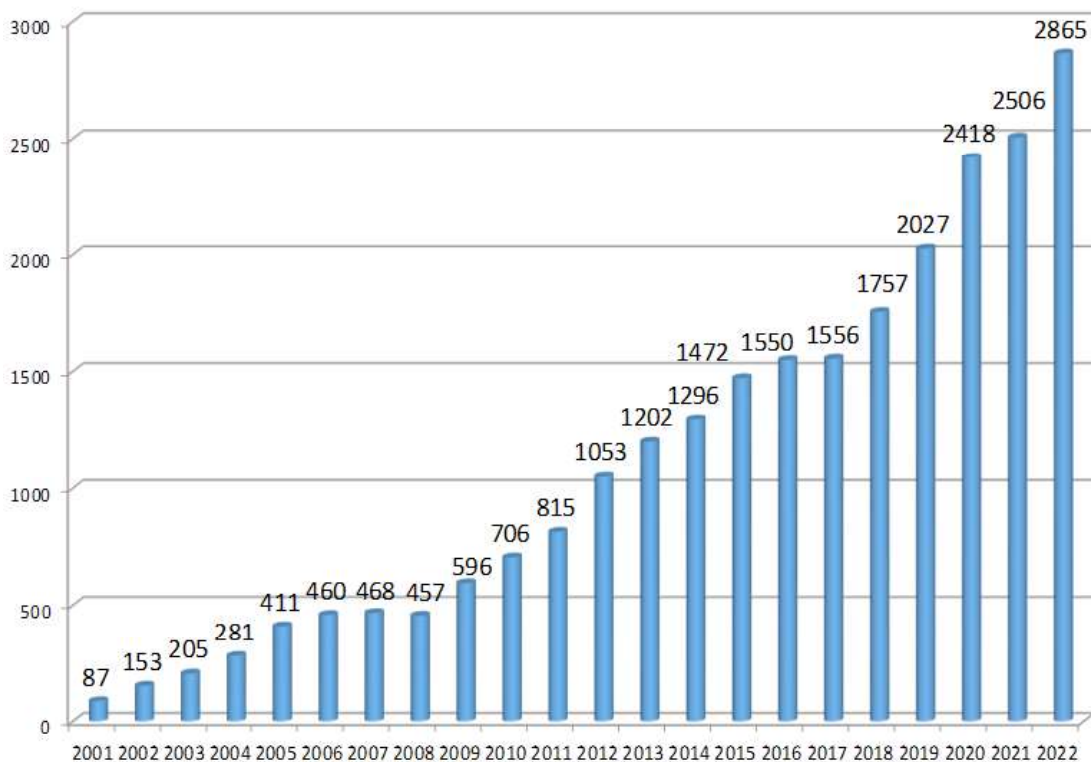

Рис. 1. Динаміка чисельності іноземних студентів ТНМУ з 2001 по 2022 р.

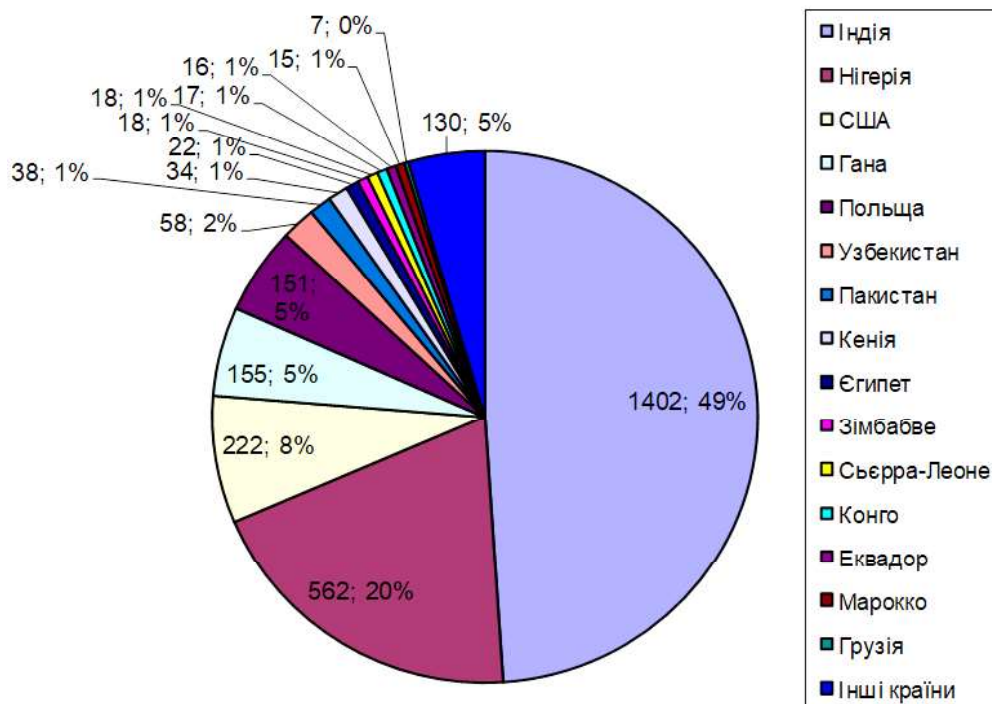

Рис. 2. Відсоткове співвідношення студентів, які навчалися в ТНМУ у 2022 р., по країнах.

ваних деканатом факультету іноземних студентів. Студентам було надано можливість звертатися в центр особисто, за телефоном або надіславши електронного листа чи заповнивши Google-форму. На вибір студента можливе анонімне звертання або із зазначенням таких даних про себе, як: ім'я, прізви-

ще, дата народження, факультет, електронна пошта та номер мобільного телефону. Зворотний зв'язок здійснюється також на вибір: електронне листування або телефонний дзвінок. За період роботи центру від лютого 2021 р. по січень 2023 р. було отримано 37 заповнених форм та 23 електронних

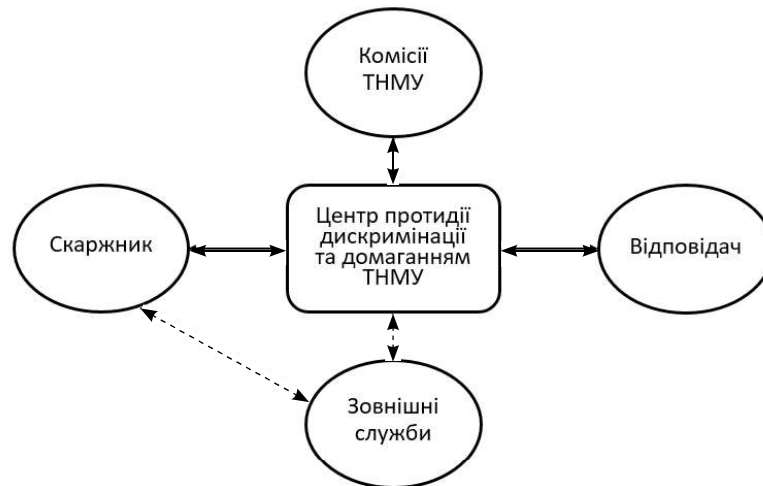

Рис. 3. Схема взаємодії Центру протидії дискримінації та домаганням із учасниками конфлікту, комісіями ТНМУ та зовнішніми службами.

листи зі скаргами від студентів. За телефоном не звертався ніхто, як і не було жодного особистого візиту в центр, що збігається із сучасними тенденціями молоді надавати перевагу спілкуванню он-лайн. Проте був випадок особистого звертання в деканат, де скаржнику порадили зв'язатися безпосередньо з центром. Серед надісланих до центру форм 38 % були анонімними, решта респондентів вказали якісь дані про себе. Більшість студентів для зворотного зв'язку вибирала електронну пошту, телефонному дзвінку віддали перевагу тільки 13 %. У більшості випадків (82 %) студенти скаржилися на утиски з боку старшокурсників. На решту припадали звинувачення у дискримінації зі сторони викладацького колективу університету. В одному випадку студенти вказали на расову дискримінацію у навчальних матеріалах.

Проте серед вищезазначених звернень також були випадки неправдивої інформації, зловживання зі сторони студентів зі спробою використати центр у своїх цілях чи з метою помсти викладачам. Про чотири таких випадки ми хочемо повідомити читачів. В одному з таких випадків студентка з Індії звернулася в центр із скаргою на сексуальні домагання та переслідування зі сторони однокурсника. Після того як відповідача було попереджено про порушення політики університету щодо дискримінації, цькування та домагань, вияснилося, що він раніше перебував у романтичних стосунках зі скаржником і пара проживала разом. Скаржник вирішила припинити стосунки і використала центр для того, щоб її «колишній» не набридав зі спробами відновити стосунки. Таким чином випадок сексуальних домагань не був підтверджений.

У другому випадку студенти молодших курсів (Індія) поскаржилися на погрози зі сторони старших співвітчизників побити їх. Пізніше виявилось, що вони перші спровокували конфлікт, застосовуючи ненормативну лексику, і поспішили поскаржитися, щоб закріпити за собою роль «жертви».

У третьому випадку студентка з Індії звернулася в центр із скаргою на цькування її всією групою. За словами студентки, особливо вона потерпала від одного з одногрупників із багатими і впливовими батьками. Він підбурював проти неї всіх одногрупників і погрожував спричинити шкоду її матері, у випадку, якщо студентка насмілиться поскаржитися. Скаржник просила центр посприяти їй у переведенні в іншу групу на іншому потоці курсу, мотивуючи тим, що переведення в іншу групу на тому ж потоці не зупинить потік знущань, оскільки її одногрупники вже встигли поширити чутки та наклепи про неї серед потоку. Студентка попередньо зверталася із проханням у деканат факультету іноземних студентів, проте їй було відмовлено у переведенні в інший потік. Зміна групи в межах потоку як компроміс їй не влаштувала. При роботі з відповідачами та студентами, які були знайомі із ситуацією, вияснилося, що у групі, в яку вона прагнула перевестися, навчається студент, із яким вона розпочала романтичні стосунки, і пара планувала готуватися до іспитів разом. Вони планували використовувати платний онлайн-ресурс для підготовки і хотіли використовувати на двох один профіль цього ресурсу, для чого їм був потрібен однаковий розклад занять.

У четвертому випадку студентка з Індії поскаржилася на дискримінацію за статтю на одного з

викладачів університету. За її словами, будучи єдиною дівчиною в групі, вона отримувала важчі питання, ніж її одногрупники-хлопці, викладач постійно прискіпувалася до її відповідей і часто занижувала оцінки. При роботі з викладачем та іншими студентами з групи виявилось, що студентка часто запізнювалася на заняття до того викладача і демонструвала низький рівень підготовки. Таким чином, випадок дискримінації за статтю не був підтверджений.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Робота центру дає можливість іноземним студентам почуватися захищеними і робить їх навчання та проживання більш комфортним. При розгляданні випадків дискримінації, цькувань чи

домагань необхідно дотримуватися принципів неупередженості, оскільки можливе використання центру для отримання вигоди для студентів чи для помсти. У всіх описаних випадках обидві сторони було повідомлено про неприпустимість зведення наклепів чи подання завідомо неправдивої чи викривленої інформації для використання центру для досягнення власних цілей. У випадку зі студенткою, яка хотіла перевестися в групу на іншому потоці, її прохання було задоволено у наступному семестрі.

У перспективі планується провести анкетування серед студентів для оцінки їх задоволення умовами навчання у ТНМУ та проживання на території університетського містечка.

Список літератури

1. A pilot study of medical student'abuse': student perceptions of mistreatment and misconduct in medical school / K. H. Sheehan, D. V. Sheehan, K. White [et al.] // *JAMA*. – 1990. – Vol. 263 (4). – P. 533–537.

2. Butcher A. International students in New Zealand: Needs and responses / A. Butcher, T. McGrath // *International Education Journal*. – 2004. – Vol. 5 (4). – P. 540–551.

3. Does students' exposure to gender discrimination and sexual harassment in medical school affect specialty choice and residency program selection? / T. D. Stratton, M. A. McLaughlin, F. M. Witte [et al.] // *Academic Medicine*. – 2005. – Vol. 80 (4). – P. 400–408.

4. Egege S. Critical Thinking: Teaching Foreign Notions to Foreign Students / S. Egege, S. Kutieleh // *International Education Journal*. – 2004. – Vol. 4 (4). – P. 75–85.

5. Experiences of belittlement and harassment and their correlates among medical students in the United States: longitudinal survey / E. Frank, J. S. Carrera, T. Stratton [et al.] // *BMJ*. – 2006. – Vol. 333 (7570). – P. 682.

6. Grayson J. P. The experiences and outcomes of domestic and international students at four Canadian universities / J. P. Grayson // *Higher Education Research and Development*. – 2008. – Vol. 27 (3). – P. 215–230.

7. Harassment and discrimination in medical training: a systematic review and meta-analysis / N. Fnais, C. Soobiah, M. H. Chen [et al.] // *Academic Medicine*. – 2014. – Vol. 89 (5). – P. 817–827.

References

1. Sheehan, K.H., Sheehan, D.V., White, K., Leibowitz, A., & Baldwin, D.C. (1990). A pilot study of medical student'abuse': student perceptions of mistreatment and misconduct in medical school. *JAMA*, 263(4), 533-537.

2. Butcher, A., & McGrath, T. (2004). International students in New Zealand: Needs and responses. *International Education Journal*, 5(4), 540-551.

8. Heru A. Medical student mistreatment results in symptoms of posttraumatic stress / A. Heru, G. Gagne, D. Strong // *Academic Psychiatry*. – 2009. – Vol. 33. – P. 302–306.

9. Immigrant youth: Acculturation, identity, and adaptation / J. W. Berry, J. S. Phinney, D. L. Sam, P. Vedder // *Applied psychology*. – 2006. – Vol. 55 (3). – P. 303–332.

10. Lee J. College readiness and engagement gaps between domestic and international students: Re-envisioning educational diversity and equity for global campus / J. Lee, N. Kim, Y. Wu // *Higher Education*. – 2019. – Vol. 77. – P. 505–523.

11. Lifestyle practices, satisfaction with life and the level of perceived stress of Polish and foreign medical students studying in Poland / M. Machul, M. Bieniak, J. Chałdaś-Majdańska [et al.] // *International Journal of Environmental Research and Public Health*. – 2020. – Vol. 17 (12). – P. 4445.

12. Preventing and responding to complaints of sexual harassment in an academic health center: a 10-year review from the Medical University of South Carolina / C. L. Best, D. W. Smith, J. R. Raymond Sr. [et al.] // *Academic Medicine*. – 2010. – Vol. 85 (4). – P. 721–727.

13. The impact on students of adverse experiences during medical school / T. J. Wilkinson, D. J. Gill, J. Fitzjohn [et al.] // *Medical teacher*. – 2006. – Vol. 28 (2). – P. 129–135.

3. Stratton, T.D., McLaughlin, M.A., Witte, F.M., Fosson, S.E., & Nora, L.M. (2005). Does students' exposure to gender discrimination and sexual harassment in medical school affect specialty choice and residency program selection? *Academic Medicine*, 80(4), 400-408.

4. Egege, S., & Kutieleh, S. (2004). Critical Thinking: Teaching Foreign Notions to Foreign Students. *International Education Journal*, 4(4), 75-85.

5. Frank, E., Carrera, J.S., Stratton, T., Bickel, J., & Nora, L.M. (2006). Experiences of belittlement and harassment and their correlates among medical students in the United States: longitudinal survey. *BMJ*, 333(7570), 682.
6. Grayson, J.P. (2008). The experiences and outcomes of domestic and international students at four Canadian universities. *Higher Education Research and Development*, 27(3), 215-230.
7. Fnais, N., Soobiah, C., Chen, M.H., Lillie, E., Perrier, L., Tashkhandi, M., ... Tricco, A.C. (2014). Harassment and discrimination in medical training: a systematic review and meta-analysis. *Academic Medicine*, 89(5), 817-827.
8. Heru, A., Gagne, G., & Strong, D. (2009). Medical student mistreatment results in symptoms of posttraumatic stress. *Academic Psychiatry*, 33, 302-306.
9. Berry, J.W., Phinney, J.S., Sam, D.L., & Vedder, P. (2006). Immigrant youth: Acculturation, identity, and adaptation. *Applied Psychology*, 55(3), 303-332.
10. Lee, J., Kim, N., & Wu, Y. (2019). College readiness and engagement gaps between domestic and international students: Re-envisioning educational diversity and equity for global campus. *Higher Education*, 77, 505-523.
11. Machul, M., Bieniak, M., Chałdaś-Majdańska, J., Bąk, J., Chrzan-Rodak, A., Mazurek, P., ... Dobrowolska, B. (2020). Lifestyle practices, satisfaction with life and the level of perceived stress of Polish and foreign medical students studying in Poland. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(12), 4445.
12. Best, C.L., Smith, D.W., Raymond, J.R. Sr., Greenberg, R.S., & Crouch, R.K. (2010). Preventing and responding to complaints of sexual harassment in an academic health center: a 10-year review from the Medical University of South Carolina. *Academic Medicine*, 85(4), 721-727.
13. Wilkinson, T.J., Gill, D.J., Fitzjohn, J., Palmer, C.L., & Mulder, R.T. (2006). The impact on students of adverse experiences during medical school. *Medical Teacher*, 28(2), 129-135.

Отримано 31.01.23
Рекомендовано 03.03.23

Електронна адреса для листування: pyatkovskyy@tdmu.edu.ua